

Vattenfall Eldistribution AB

Energimarknadsinspektionen
Dnr 2020–103558

2023-11-27

Kontakt: Emma Kassfeldt Eriksson
E-post: emma.kassfeldteriksson@vattenfall.com

Telefon: 070-221 55 74

Återställningsåtgärder

Komplettering avseende rasering av 150 kV luftledning mellan Vargfors – Gallejaur – Grytfors

Nordsjö, Malå och Arvidsjaurs kommuner, Norrbottens och Västerbottens län

2020-103558-0002

Energimarknadsinspektionen har öppnat ärende gällande Ansökan om återkallelse av nätkoncession för linje samt fastställelse av återställningsåtgärder för två 170 kV ledningar från Vargfors till Gallejaur och Gallejaur till Grytfors (2020-103558). Vattenfall Eldistribution AB har mottagit Energimarknadsinspektionens begäran om uppgifter gällande återkallelse och återställningsåtgärder, daterad 2021-11-08.

Nedan följer Energimarknadsinspektionens frågor i kursivt följt av Vattenfall Eldistributions svar.

- *En beskrivning av vilka delar den aktuella ledningen består av, exempelvis om det finns fundament eller stagförankringar. Om det finns fundament vill vi veta vad det är för typ av fundament, exempelvis impregnerade fundament i trä.*

Vattenfall Eldistributions svar:

Ledningarna mellan Vargfors-Gallejaur och Gallejaur-Grytfors består av faslinor (FeAl), isolatorer (glas och porslin) och portalstolpar i impregnerat trä.

Generellt är ledningarnas portalstolpar ställda i schaktade stolpgropar och stolpgroparna håller stolparna på plats. I vissa fall har stagförankringar/fundament som består av naturligt material, såsom sten eller block, behövs för att stötta upp stolparna. I vissa fall har staglinor använts.

- *En beskrivning av vilka återställningsåtgärder som är planerade. Om anläggningsdelar är planerade att lämnas kvar i marken ska det tydligt motiveras varför delarna bör få lämnas kvar.*

Vattenfall Eldistributions svar:

Vid raseringen lossas först faslinorna från stolparnas isolatorer, varefter linorna dras in och spolade upp på trummor. Detta görs släpfrött, dvs utan att linorna släpas i marken. Reglarna demonteras från stolparna och lyfts ned med hjälp av grävmaskin eller kran. Därefter dras trästolparna upp ur marken med gripklo monterad på grävmaskin.

Vid raseringen uppstår markingrepp vid stolplatserna. Stolphålen fylls igen med befintliga jordmassor.

Enligt studier sker urlakning av kreosot i ledningsstolparna under stolparnas livstid och i de aktuella stolparna bedöms drygt 24–30% av kreosotet fortfarande återstå (efter 50 år). Befintlig luftledning byggdes år 1972. Kreosotföreningar binds till organiskt material vilket gör att spridningen av kreosot i marken är begränsad och sker främst i direkt anslutning till ledningsstolpen. Sökande sanerar eventuell kontaminerad jordmassa som okulärt bedöms vara förorenad.

Befintligt vägnät och skogsgatan bedöms kunna användas för transporter till och från skogsgatan, samt inom skogsgatan. Material transporteras till upplagsplatser vid farbar väg där raserat material sorteras i olika fraktioner för att därefter omhändertas enligt gällande lagar och förordningar. Upplag sker ej vid vattendrag eller inom grundvattenförekomst.

- Om anläggningsdelar är planerade att lämnas kvar ska ni tydligt redogöra för:
 - Anläggningsdelarnas påverkan på den lokala miljön. Beskriv om anläggningsdelarna består av material som kan utgöra en risk eller skulle kunna påverka miljön (detta gäller oavsett material).
 - Vilka risker som finns för att föroreningar sprids till ytvatten och grundvatten.
 - Vilken påverkan de kvarlämnade ledningsdelarna har på nuvarande och framtida markanvändning.
 - Det djup under markytan som eventuella kvarlämnade ledningsdelar ligger på. Vi vill också ha en motivering till varför detta djup anses lämpligt.

Vattenfall Eldistributions svar:

Stagförankringarna/fundamenten lämnas kvar. Dessa består av naturligt material, såsom sten och block, och påverkar inte miljön negativt.

- Den lokala miljön längs ledningssträckningen. Ange om det finns platsspecifika motstående intressen som gör att man inte bör genomföra återställningsåtgärderna just där, till exempel känslig natur- och kulturmiljö.

Vattenfall Eldistributions svar:

Det finns platsspecifika motstående intressen längs ledningen som ska raseras, men ingen som föranleder att återställningsåtgärder inte bör genomföras. Dock passeras intressen där hänsynsåtgärder föreslås. Med inarbetade hänsynsåtgärder nedan bedöms inte raseringskedet innebära några negativa effekter av betydelse för utpekade värden efter ledningen.

Naturmiljö och fågel

Ledningen som ska raseras passerar genom naturreservat Mörträskheden (NVR-ID 2040394) och ett antal naturvärdesobjekt. Dessa påverkas ej negativt då raseringen sker inom den befintliga skogsgatan som kontinuerligt avverkats så länge ledningen varit i drift.

Ledningen passerar över en grundvattenförekomst och sjön Vargforsdammen samt två vattendrag Gallejaurekanalen och Skellefteälven.

Ingen negativ påverkan bedöms ske på skogliga värden längs vattendragen och våtmarkerna då raseringen sker inom den befintliga skogsgatan.

För att undvika negativ påverkan på våtmarkernas hydrologi, vattendrag och grundvattenförekomster åtar sig Vattenfall Eldistribution följande hänsynsåtgärder under raseringskedet:

- I terräng med dålig bärighet utförs arbetet i första hand på tjälad eller snötäckt mark. Om väderläget inte medger detta och arbetet i stället genomförs under varmare perioder kan t. ex. stockmattor (kavling) användas för att undvika körskador i terrängen. Om körskador uppstår i mark ska marken återställas i samband med avslutat arbete.
- Transporter under rasering av ledningen sker så långt som möjligt på befintliga tillfartsvägar och i ledningsgata.
- Inom Mörträskhedens naturreservat ska ingen körning ske utanför befintlig ledningsgata.

- Överfarter av vattendrag (bäckar, diken) kommer planeras väl. I första hand kommer befintligt vägnät och ledningsgator att nyttjas, men vid eventuell överfart över vattendrag kommer tillfälliga eller permanenta broar användas, alternativt kommer vattendraget vara fruset och goda isförhållanden råda så att vattendraget kan korsas.
- Åtgärderna utförs så att risken för utsläpp av drivmedel och oljor begränsas. Krav på hantering och försiktighetsåtgärder regleras i entreprenadupphandlingen enligt Sökandens miljökrav och i entreprenörens egenkontroll.
- Sökanden åtar sig att motverka att vandringshinder skapas genom att inte lämna stockar, ris eller grenar som kan innebära vandringshinder i naturliga vattendrag med vattenföring året runt eller vattendrag som omfattas av skydd enligt miljöbalken.

För fågellivet bedöms risk föreligga för störning under raseringskedet avseende [REDACTED]. För att undvika påverkan på fågellivet åtar sig Vattenfall Eldistribution att undvika raseringsarbete under respektive arts huvudsakliga häckningsperiod, speltid eller häckningstid. Exakt positionering visas i respektive fågelrapport samt kompletterande MKB naturmiljö och fågel (Se diarienummer 2020-103456 och 2020-103458).

Raseringsarbete kommer att undvikas under:

Kulturmiljö

Inom ledningens skogsgata ligger det ett antal kulturvärden. För att undvika påverkan på kulturhistoriska lämningar åtar sig Vattenfall Eldistribution följande hänsynsåtgärder under raseringskedet:

- Arbetet kommer anpassas efter kända fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar så att de inte kommer till skada. Lämningar som finns i arbetsområdets närhet kommer att markeras i fält för att undvika skador under raseringskedet.
- Om tidigare icke kända forn- eller kulturhistoriska lämningar påträffas under raseringskedet ska dessa hanteras i enlighet med 2 kap. kulturmiljölagen.

Med vänlig hälsning

Emma Kassfeldt Eriksson

VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB
Tillstånd och Rättigheter

Bilagor

Bilaga 1. Raseringskarta ledning PL12 S1, PL12 S2

Bilaga 2. 

2020-103558-0002 20